

Ekspertutvalget

for gjennomgang av allmennlegetjenesten

Ekspertutvalget

- **Kjetil Telle (leder)** Fagdirektør for helsetjenesteforskning ved Folkehelseinstituttet (FHI)
- **Birgit Abelsen** Forsker ved Nasjonalt senter for distriktsmedisin
- **Lilly Ann Elvestad** Generalsekretær i FFO
- **Nina Tangnæs Grønvold** Kommunedirektør i Fredrikstad
- **Tor Iversen** Professor i helseøkonomi ved UiO
- **Kaveh Rashidi** ALIS-lege og jobber som fastlege i Oslo
- **Torstein Sakshaug** Spesialist i allmennmedisin, fastlege i Trondheim

Utvælgets mandat

Mandatet peker på følgende:

- Aldrende befolkning og flere med kroniske lidelser
- Medisinsk-teknologisk utvikling
- Endret organisering i spesialisthelsetjenesten og samhandlingsreformen
- Forventning om økt tilgjengelighet, mer komplekse behov hos innbyggerne
- Bærekraftig utvikling fordrer mer forebygging og redusert sykdomsbyrde
- Veiledning av andre kommunale tjenester

Forhold ekspertutvalget må utrede

Utrede hvordan fastlegeordningen kan gjøres mer **bærekraftig**. Dette innebærer at **de samlede ressursene** i helse- og omsorgstjenesten skal brukes best mulig.

Samtidig må tjenestene til befolkningen i **hele landet** være gode, med bredde, kvalitet og **kontinuitet** i tjenestetilbudet og med **tilstrekkelig kapasitet** i virksomhetene.

For å oppnå dette skal utvalget blant annet vurdere tiltak for å:

Øke kapasiteten ved å rekruttere flere leger, gjennom å tilrettelegge for **flere profesjoner** og mer samarbeid ved allmennlegekontorene og ved **digitalisering**.

Gjøre det enklere for kommunene med fast ansettelse av fastleger ved at **fast ansettelse i større grad likestilles med næringsmodellen**.

Gjøre det mer attraktivt for legestudenter å velge fastlegeyrket gjennom **endringer i utdannings- og spesialiseringsløp**.

Legevakt

Ekspertutvalget skal utrede endringer i legevakt som blant annet legger til rette for **reduisert arbeidstid i legevakt** for allmennleger, først og fremst på natt, ved blant annet å vurdere evt. bruk av

- teknologi,
- annet personell og
- samarbeid mellom den kommunale helse- og omsorgstjenesten og **spesialisthelsetjenesten**

Kompetanse

- Ekspertutvalget skal utrede både permanente og tidsavgrensede endringer i **kompetansekrav** for leger i kommunale helse- og omsorgstjenester og endringer i utdanningsløp for spesialistutdanning i allmenntmedisin **som kan bedre rekrutteringen.**
- Ekspertutvalget skal også vurdere innretningen på den delen av allmenntlegenenes spesialisering som skal skje i sykehus, egne stillinger for ALIS i sykehus og hvordan mulighet for fast lønn for leger som spesialiserer seg i allmenntmedisin kan innrettes.

Organisering og finansiering av fastlegeordningen

a) Utvikling av et **risikjustert basistilskudd** slik at tilskuddet bedre reflekterer arbeidsbelastningen ved listepopulasjonen.

Økning av det risikjusterte basistilskuddet til om lag 50 %.

Alternative sammensetninger mellom basistilskudd og takstfinansiering.

Innføring av et **kvalitetsselement i basistilskuddet**.

Organisering og finansiering av fastlegeordningen

b) Takster som legger til rette for flerfaglige praksiser ved at refusjonsrett knyttes til en fastlegevirksomhet, herunder **profesjonsnøytrale takster**.

Alternative tiltak for å legge til rette for økt arbeidsdeling og samarbeid i fastlegeordningen, herunder også **forsøksordninger**.

Organisering og finansiering av fastlegeordningen

- c) Om kommuner og fastleger skal kunne velge avtale med en gruppe fastleger/**gruppeavtaler** som alternativ til individuell fastlegeavtale.

Utvalget skal også vurdere om det er **oppgaver som ikke bør løses av fastlegene**, det vil si oppgaver som kan løses av annet personell under ledelse av fastlegen eller administrative oppgaver som kan flyttes ut av fastlegeordningen.

I tillegg

Foreslå tiltak som gjør **fastlegeordningen mer bærekraftig** utover utredningspunktene som er opplistet

Se hen til **nasjonal og internasjonal kunnskap** og utviklingen i andre sammenlignbare land i sitt arbeid.

Føringer for alle forhold som utredes

- For alle endringer som utredes skal det redegjøres for effekt på rekruttering, aktivitet, kapasitet, kvalitet/innhold og bredde, samt for administrative og økonomiske konsekvenser.
- Det skal også vurderes hvordan de ulike endringene kan gjennomføres budsjettneuttralt og det kan vurderes om enkelte tiltak skal **testes ut gjennom forsøk** før de evt. implementeres.
- Det legges til grunn at det skal være **likeverdig tilgang** til fastlegeordningen i hele landet.

Utvalgets sekretariat

- Helsedirektoratet fikk i oppdrag å stiller et sekretariat til rådighet for utvalget
- Kine Lynum, sekretariatsleder
- Lasse Frantzen
- Ole Jørgen Grannes
- Ellen Starberg Larsen
- Hilde Skyvulstad

TTB2022 – 40 Oppdrag om å være sekretariat for ekspertutvalg for gjennomgang av allmennlegetjenesten

Fastlegeordningen ble innført i 2001 og har i stor grad vært en suksess. Siden den gang har det skjedd endringer i samfunnet, befolkningen og den kommunale helse- og omsorgstjenesten og i spesialisthelsetjenesten. Fastlegenes arbeidsmengde har økt. Hensynet til samfunnets bærekraft tilsier at allmennlegetjenesten må bidra mer til forebygging, redusert sykdomsbyrde og redusert sykefravær i arbeidslivet. I tillegg trenger andre kommunale tjenester bistand og veiledning fra allmennleger for å løse sine oppgaver.

Siden innføringen er fastlegeordningen evaluert flere ganger. De senere evalueringene og handlingsplanen for allmennlegetjenesten viser blant annet at det er betydelige rekrutteringsutfordringer, utfordringer med tilgjengelighet og at arbeidsbelastningen for legene er stor.

Regjeringen har derfor besluttet å nedsette et ekspertutvalg for å utrede hvordan fastlegeordningen kan gjøres mer bærekraftig. Samtidig må tjenestene til befolkningen i hele landet være gode med bredde, kvalitet og kontinuitet i tjenestetilbudet og med tilstrekkelig kapasitet i virksomhetene. Mandat og sammensetning for ekspertutvalget ligger vedlagt. Ekspertutvalget skal levere en første rapport med foreløpige vurderinger og anbefalinger til 1. desember 2022. Rapport med endelige vurderinger og anbefalinger leveres 15. april 2023.

Helsedirektoratet får i oppdrag å stille et sekretariat til rådighet for ekspertutvalget. Helsedirektoratet vil bli tildelt noe midler for å finansiere sekretariatet og utvalget. Det bes om at direktoratet utarbeider et forslag til budsjett.

Leveranser

- 1. desember 2022: En første rapport med foreløpige vurderinger og anbefalinger
- 15. april 2023: Rapport med endelige vurderinger og anbefalinger

Arbeidet i utvalget

- **24.08: Møte 1:**
 - Mandatet med innspill fra partene
- **09.09: Møte 2:**
 - Legevakt
 - Utfordringsbildet
- **30.09: Møte 3:**
 - Fortsetter med legevakt
 - Kompetansekravene
- Møter utover høsten med **2-3 ukers mellomrom**, behandling av ulike temaer fra mandatet
- Inviterer inn **eksterne utfra behov**
- **Bestiller leveranser**, foreløpig dialog om statistikk og analyser fra Helsedirektoratet, SSB, FHI, UiO.

Involvering og innspill til utvalgsarbeidet ellers

- For involvering, bl.a. fra viktige yrkesgrupper og pasientorganisasjoner, ønsker utvalget å orientere og få innspill fra
 - **Trepartsmøtet** (Legeforeningen, KS/Oslo kommune, Staten)
 - **Referansegruppa** for handlingsplanen for allmennlegetjenesten
- Sekretariatet har også mottatt skriftlige innspill fra andre, men vi har begrenset kapasitet

Hovedpunkter i mandatet

- Kunnskap fra Norge og noen andre land
- Gjøre det enklere med fast ansettelse
- Risikojustert basistilskudd og alternativer basis/takst
- Kvalitetsэлеment i basistilskuddet
- Flerfaglige praksiser og profesjonsnøytrale takster
- Forsøksordninger
- Gruppeavtaler
- Oppgaver – løses av andre, flyttes ut av fastlegeordningen
- Legevakt - redusert arbeidstid, teknologi, annet personell i kommunen og i spesialisthelsetjenesten
- Kompetansekrav og spesialisering - endringer som kan bedre rekrutteringen
- Budsjettkonsekvenser/nøytralitet
- Noe vi burde se på i tillegg?

